

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/246/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2710202195
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2710202195.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a JUDr. Zlatice Javorovej v právnej veci žalobkyne: EOS KSI Slovensko. s. r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35724803, zastúpenej splnomocnenkyňou: Tomáš Kušník, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36613843, proti žalovanej: H. P., bytom V. XX, V., zastúpená advokátom: JUDr. Dušan Krivský, Sasinkova 24, Skalica, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Spotrebiteľské združenie OSA, Fedinova 9, Bratislava, IČO: 42260086, zastúpeného splnomocnenkyňou HKP Legal s.r.o. IČO: 36727334, Sasinkova 6, Bratislava, o zaplatenie 9.367,18 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 5. februára 2015 č. k. 2C/122/2012-242, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a v časti trov konania žalovanej p o t v r d z u j e a v časti trov konania vedľajšieho účastníka na strane žalovanej m e n í tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania a to trov právneho zastúpenia v sume 262,37 eur jej advokátovi do troch dní.

Vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala od žalovanej zaplatenia sumy 9.367,18 eur a to na základe zmluvy č. 305529. Súd prvého stupňa dôvodil, že vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom 25. júna 2013, keď uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyne 9.253,89 eur s príslušenstvom a vo zvyšku návrh zamietol, voči tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník na strane žalovanej a odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a preto bol súd prvého stupňa viazaný názorom odvolacieho súdu vysloveného v jeho zrušujúcom uznesení. Právne svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil ustanovením § 52, § 37, § 558, § 39 O. z. (z. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zmien a noviel) a § 1 ods. 1 a 2 a § 5b ZoS (z. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa) a vecne tým, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobe nie je možné vyhovieť vzhľadom na premlčanie nároku žalobkyne. Súd mal za preukázané, že žalovaná uzatvorila s právnym predchodcom žalobkyne dňa 14. decembra 2004 zmluvu o spotrebnom úvere, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver celkom vo výške 16.596,96 eur, t. j. 500.000 niekdajších Sk, pričom zmluva o úvere bola uzavretá platne a obsahovala všetky podstatné náležitosti podľa § 4 ods. 2 ZoSÚ, pričom žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky ku dňu 12. februára 2008 a žalovaná v čase plynutia trojročnej premlčacej lehoty dňa 18. januára 2001 v dohode o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku uznala čo do právneho dôvodu a výšky svoj záväzok voči veriteľovi. Súd

ako predbežnú otázku skúmal platnosť uznania dlhu, pričom dospel k záveru, že predmetné uznanie dlhu nie je platným právnym úkonom, pretože sa prieči dobrým mravom, keď vychádza z nekalej obchodnej praktiky žalobkyne. Dohodu o uzavretí splátkového kalendára o uznaní záväzku pripravila a predložila na podpis žalovanej žalobkyňa, pričom z výpovede žalovanej bolo preukázané, že dohodou sa dohodli len na splátkach úveru, avšak nemala vedomosť o tom, že uznala svoj záväzok voči žalobkyňi. Je nepochybné, že účelom, ktorý predložením dohody na podpis žalovanej žalobkyňa sledovala bolo prelomenie účinku premlčania predĺžením lehoty na 10 rokov. Ďalej dôvodil, že podľa § 5b ZoS bez návrhu prihliadal na nemožnosť uplatnenia práva, teda na premlčanie a vzhľadom k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dňom 12. februára 2008 začala plynúť premlčacia lehota a keďže žaloba bola podaná na súde až dňa 22. decembra 2011 bola podaná po uplynutí premlčacej lehoty. Dodal, že námietku premlčania vzniesol tiež vedľajší účastník na strane žalovanej i sama žalovaná. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 a § 149 ods. 1 a v konaní úspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania za 3 úkony právnej služby po 253,94 eur a 3 režijné paušály po 8,39 eur a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej za dva úkony právnej služby po 253,94 eur a za jeden úkon právnej služby po 126,97 eur, dvakrát režijný paušál 7,63 a jedenkrát 7,81 eur, pričom vychádzal z hodnoty sporu 9.367,18 eur.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Dôvodila, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. Poukázala na to, že dňa 18. januára 2011 podpísala žalovaná dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku čo do dôvodu i výšky a zaviazala sa splatiť svoj záväzok v splátkach. Obsahom dohody je uznanie dlhu zo strany žalovanej ako právny inštitút zakotvený v Občianskom zákonníku, pričom právnym následkom tohto uznania je prerušenie plynutia premlčacej doby. Poukázala na znenie ustanovenia § 110 ods. 1 O. z. a najmä na okolnosť, že zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Poukázala na rozdielnosť účinkov a náležitostí potrebných k tomu, aby nastali účinky v ustanovení § 110 ods. 1 druhá veta O. z. a ustanovenia § 558 O. z.. Dodala však, že v čase podpisu dohody záväzok premlčaný nebol a preto nemožno hovoriť o nekalej obchodnej praktike, keďže žalobkyňa umožnila žalovanej splácať dlhu v splátkach, čomu nebola povinná a mohla dlžnú sumu priamo zažalovať voči žalovanej. Uviedla, že i ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa. Mala za to, že prístupom súdu dochádza k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa vedúcej k úplnému zbaveniu zodpovednosti spotrebiteľa za plnenie svojich povinností, ktoré mu zo záväzkového vzťahu vyplývajú. Konanie žalovanej nemožno považovať za morálne a čestné a preto nemožno súhlasiť s tým, resp. je absurdné, aby takémuto konaniu bola zo strany súdu poskytnutá ochrana. Poukázala na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov napr. rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/252/2013 z 31. marca 2014, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove z 11. marca 2014 sp. zn. 9Co/35/2013 a z 10. júna 2014 sp. zn. 9Co/41/2013, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline z 29. mája 2014 sp. zn. 11Co/187/2014 a rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 28. júla 2014 sp. zn. 25Co/84/2013. Záverom dodala, že ak by súd posúdil predmetný úverový vzťah podľa ustanovení Obchodného zákonníka, následne aj účinky dohody je potrebné vyhodnotiť v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka, pričom súd prvého stupňa na otázku premlčania nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Úverová zmluva bola uzavretá 14. decembra 2004, keď v tej dobe sa na ňu nevzťahovali ustanovenia § 52 až 54 O. z., išlo o zmluvu upravenú v Obchodnom zákonníku. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia NS SR z 28. apríla 2011 sp. zn. 2NCdo/3/2011, z 27. marca 2013 sp. zn. 6NCdo/4/2012, rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. novembra 2013 sp. zn. 15Co/132/2013 a z 30. októbra 2013 sp. zn. 15Co/28/2013, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 20. februára 2014 sp. zn. 9Co/138/2013 a Krajského súdu v Prešove z 30. septembra 2014 sp. zn. 9Co/64/2013. Namietala, že nemožno považovať uplatnený nárok ku dňu podania žaloby za premlčaný, keďže premlčacia doba začala plynúť 13. februára 2008. Nesúhlasila ani s aplikáciou ustanovenia § 5b ZoS, keď aplikáciou tohto ustanovenia bola porušená zásada stanovená v čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorej výkladov uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných predpisov musí byť v súlade s Ústavou SR. Dodala, že svoj nárok uplatnila žalobou už 22. decembra 2011 a ustanovenie § 5b ZoS nadobudlo účinnosť až dňom 1. mája 2014. Dodal, že trovy konania považuje za nesprávne, keďže vyjadrenie právneho zástupcu žalovanej im nebolo doručené, preto nemožno posúdiť jeho účelnosť a pokiaľ ide o trovy vedľajšieho účastníka tieto nepovažuje za účelne vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva. Vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, musí reálne disponovať zodpovedajúcou

materiálnou, ako i personálnou základňou, minimálne v rozsahu zabezpečenia možnosti vykonávania základných proklamovaných cieľov. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu žalobkyne v plnom rozsahu vyhovie alebo aby napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uplatnila si i náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej služby, režijný paušál a DPH spolu 314,80 eur.

K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila i žalovaná, ktorá navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že ako v písomnom vyjadrení, tak i vo svojej výpovedi vznesla námietku premlčania žalobkyňou uplatneného nároku. Dodala, že v dohode o uzavretí splátkového kalendára zo dňa 18. januára 2011 síce uznala záväzok čo do právneho dôvodu a výšky, ale v čase podpisu tejto dohody nevedela, že pohľadávka môže byť voči nej premlčaná, pričom pri podpise bola zastrašená a dohodu o splátkach dlhu podpísala zo strachu, že by jej rodičia mohli prísť o svoj majetok. Uviedla, že je pravdou, že dňa 14. decembra 2004 uzavrela Zmluvu o spotrebnom úvere s Ľudovou bankou na sumu 500.000 niekdajších Sk a zástupca žalobkyne ju vyzval, aby sa dostavila na rokovanie, pričom sa stretli na parkovisku v Holíči, kde jej bolo vysvetlené, že dlh musí splatiť a dôrazne bola požiadaná, aby podpísala splátkový kalendár, pretože inak vec postúpi exekútorovi. Poukázala na nekalú prax žalobkyne, keď umiestnenie vyhlásenia o vedomosti premlčania je na konci bodu 3 s názvom forma splatenia záväzku a je také, že priemerný spotrebiteľ si ho nevšimne. Uplatnila i právo na náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon v sume 253,98 eur a paušál 8,39 eur spolu 262,37 eur.

Vedľajší účastník na strane žalovanej k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.) oprávnenou osobou, účastníčkou konania (§ 201 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.) po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľka použila zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. c/ a f/ O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, sú splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého rozsudku vo veci samej (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený 7. júna 2016 (§ 156 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd nezistil dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia. U dôvodov predstretých súdom prvého stupňa dostatočne jasne aj objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O.s.p.), odvolací súd však pre splnenie povinnosti vyporiadať sa i s tzv. odvolacími námietkami aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvého stupňa dopĺňa (§ 219 ods. 2 O.s.p. in fine) nasledovné:

Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa dospel vychádzajúc zo skutkových okolností, za akých žalobkyňa dodala podpísať žalovanej Dohodu o uzavretí splátkového kalendára, ako i na skutočnosť, že žalobkyňa mala vopred pripravené vyhlásenie o uznaní záväzku k záveru, že konanie žalobkyne bolo v rozpore s dobrými mravmi.

V zmysle § 4 ods. 8 ZoOS, pretože žalobkyňa využitím neúplných informácií dosiahla uznanie dlhu v záujme predĺženia premlčacej lehoty, i keď žalovaná zrejme nemala vôbec vedomosť a ani vôľu takéto vyhlásenie urobiť. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je evidentné, že úmyslom žalobkyne bolo zabezpečiť si pre seba právne isté postavenie na úkor nevedomosti žalovanej ako spotrebiteľky. Takéto konanie je nekalá obchodná prax (§ 8 ods. 4 ZoOS) a predmetný právny úkon, uznanie záväzku je teda v zmysle § 39 O. z. neplatný a preto bola námietka zákonnej trojročnej premlčacej doby dôvodná.

Odvolací súd nepovažuje za akceptovateľnú argumentáciu žalobkyne, podľa ktorej by samotná povaha diskutovaného právneho vzťahu (založeného zmluvou jej predchodkyne a žalovanej) ako tzv.

absolútneho obchodu mala privodiť nutnosť posudzovania všetkých okolností takéhoto vzťahu podľa právneho predpisu upravujúceho samotný použitý zmluvný typ (ktorým má byť v tomto prípade Obch. z.).

Podľa § 52 ods. 2 vety tretej O. z. na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Práve odcitované ustanovenie je súčasťou základného predpisu občianskeho hmotného práva Slovenskej republiky a to konkrétne piatej hlavy prvej časti zákona, venovanej spotrebiteľským zmluvám (pokiaľ ide o jeho účinnosť) až od 1. apríla 2015 (tu por. čl. II bod 1 a čl. XIV zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 151/2014 Z. z., ďalej tiež len „zákon č. 102“).

Zmysel tejto úpravy (ratio legis) zanesenej do vládneho návrhu zákona až v neskoršom štádiu legislatívneho procesu a odôvodnenej v prílohe uznesenia Úpv č. 391 z 11. marca 2014 (i tu citované z uznesenia) takto: „Výslovne sa ustanovuje, že na všetky právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo s touto zmluvou súvisiace, najmä na vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov v záväzkových vzťahoch, sa vždy použijú prednostne ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z tohto dôvodu sa bude vždy preferovať priorita OZ, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, a to na celý režim právneho vzťahu, aj keby sa na právny režim mohla použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Z toho plynie, že OZ aj pri posudzovaní otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne.“ (tu por. príslušné dokumenty na webovom sídle NR SR k parlamentnej tlačí č. 820).

Takto koncipovaná úprava je nepochybným vyjadrením požiadavky zákonodarcu, aby súdy aj v právnych vzťahoch vyznačujúcich sa na jednej strane tým špecifikom, že je v nich jednou zmluvnou stranou spotrebiteľ (ak by mali mať status spotrebiteľa obe či všetky, nemohlo by už ísť o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle definície ust. § 52 ods. 1, 3 a 4 O. z.) a na strane druhej tým, že sú podraditeľné pod úpravu obchodného práva (najmä Obch. z.), aplikovali prednostne (rozumej na úkor alternatívnej a z podstaty veci odchyľnej úpravy normami obchodného práva) ustanovenia O. z. Nejde teda o vyradenie obchodného práva ako také, ale len o to, aby sa na vzťahy s účasťou spotrebiteľa popri normách obchodného práva, ktorých použitie je z povahy veci nutné (pretože O. z. úpravu konkrétnej otázky neobsahuje vôbec, ako je to aj v prípade tu posudzovaného zmluvného typu zmluvy o úvere, upravenej len v Obch. z., ku ktorej O. z. pozná iba inak konštruovanú obdobu v podobe zmluvy o pôžičke) nepoužívali tiež k nim prináležiace doplnkové normy, ktoré pozná jeden i druhý právny predpis (O. z. aj Obch. z., resp. pri záujme na absolútnej presnosti O. z. na jednej a Obch. z. spolu s ďalšími normami obchodného práva na druhej strane), ale tu došlo k uprednostneniu noriem toho prvého.

Práve takáto právna konštrukcia, existujúca tu už aj v čase pristupovania odvolacieho súdu k rozhodovaniu o odvolaní v tejto konkrétnej veci (pre ktorý je - rovnako ako pre súd prvého stupňa - rozhodujúci stav v čase vyhlasovania jeho rozsudku, tu por. § 154 ods. 1 a § 211 ods. 2 O.s.p.), však spôsobovala i nepoužiteľnosť tých záverov z rozhodnutí spomínaných v odvolaní, ktorých podstatou bola potreba vztiahnutia na právne vzťahy obdobné tomu z prejednávanej veci úpravy o premlčaní z Obch. z., pretože takáto skoršia judikatúra (vo všetkých prípadoch spadajúca do obdobia pred prijatím vyššie diskutovanej novelizácie NZoS zákonom č. 102 a tým skôr i pred odsunom pôvodne zamýšľaného času účinnosti zákonom č. 151/2004 Z. z.) bola novšou legislatívnou úpravou (uzákoňujúcou presný opak skôr judikovaného) prekonaná.

Nebol pritom dôvod nepostupovať podľa vyššie priblíženej úpravy, majúcej charakter záväzného interpretačného pravidla pre všetky orgány aplikácie práva (teda v neposlednom rade i pre súdy) a takto i pravidla nie čisto hmotnoprávneho (napriek jeho zakomponovaniu do zákona tradične vnímaného ako súčasť práva hmotného), ak táto v čase rozhodovania odvolacieho súdu bola platnou a účinnou, princíp prezumpcie ústavnosti právnych predpisov tu (odchylným vyjadrením sa Ústavného súdu Slovenskej republiky k otázke súladnosti zákona s ústavou, resp. s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná) narušený nebol a práve podaný výklad bolo treba považovať i za eurokonformný (v tejto súv. por. najmä čl. 169 ods. 1 a 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorej konsolidované znenie bolo publikované pod č. 2010/C83/ 01 Úradného vestníka Európskej únie).

Podľa názoru odvolacieho súdu potom neobstála ani ďalšia odvolacia námietka žalobkyne, teda tá, že aplikáciou ust. § 5b ZoS (zaneseného do zákona taktiež zákonom č. 102, i keď v tomto prípade s účinnosťou od 1. mája 2014 a bez posúvania takéhoto času na neskorší, v tejto súv. por. čl. VIII bod 12 a čl. XIV zákona č. 102) i v konaniach začatých pred nadobudnutím jeho účinnosti dochádza k porušeniu zákazu retroaktivity i rovnakého postavenia účastníkov súdneho konania.

Nerovnovážnosť postavenia dodávateľa a spotrebiteľa v konaní vedenom medzi takýmito osobami tu nepochybne je, táto však nie je zásahom do stavu skoršej reálnej rovnováhy, ale pokusom zákonodarcu dostať záväzkom Slovenskej republiky, vyplývajúcim z už vyššie spomínanej Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorých podstatou je obnoviť, či presnejšie nastoliť rovnováhu, ktorá tu už v čase vstupovania účastníkmi neskoršieho procesnoprávneho vzťahu do vzťahu vedúceho k vzniku sporu a ani neskôr nebol. Faktorom spôsobujúcim nerovnováhu tu okrem ekonomickej sily oboch pomeriavanych subjektov je predovšetkým nerovnosť úrovni ich právneho vedomia (v jednom prípade podnikateľského subjektu, disponujúceho spravidla dostatočným odborným a najmä právnym aparátom, spôsobilým sa postarať primárne o koncipovanie zmlúv, čo do podoby prakticky nanucovaných druhej strane vzťahu a sekundárne i o kvalifikované uplatňovanie prípadných nárokov, v druhom prípade potom spotrebiteľa, u ktorého snaha pravdivo označiť stupeň jeho právneho vedomia nezriedka končí i úvahami na tému právneho bezvedomia). Odvolaním namietanú úpravu si potom vynútilo nielen to, čo so spomínanou nízkou úrovňou právneho vedomia spotrebiteľov súvisí, teda to, že neznalosť iných právnych aspektov právneho vzťahu vylučuje tiež možnosť vyjdenia z predpokladu vedomosti spotrebiteľa o tom, čo vôbec premlčanie je (takže nech aj principiálne neznalosť zákona neospravedlňuje, v tomto prípade zákonodarca urobil evidentnú výnimku), ale predovšetkým to, že pohľadávky voči spotrebiteľom na súdoch v nemalom počte prípadov neuplatňujú ich pôvodní zmluvní partneri (skutoční dodávatelia), ale subjekty nadobúdajúce takéto pohľadávky hromadne a zjavne za účelom dosiahnutia zisku, nie až tak výnimočne i za cenu vedomosti o premlčaní pohľadávky a pri jej uplatnení sa prakticky spoliehajúce buď na procesnú pasivitu spotrebiteľa, alebo na spornú interpretáciu právnej úpravy majúcej sa v konkrétnej veci použiť).

Argumentácia z odvolania však i pri námietke údajnou retroaktivitou podľa všetkého zámerne zamlčovala ten fakt, že v tomto prípade nedochádza k posudzovaniu právneho vzťahu vzniknutého pred účinnosťou novej právnej úpravy podľa takejto úpravy čo do otázok vzniku vzťahu ako takého a práv a povinností do nadobudnutia účinnosti zmeny (kedy by sa dalo súhlasiť s odvolateľkou, žeby už o netolerovateľnú retroaktivitu šlo), ale sa tu mení len zákonom ustanovený mechanizmus pri prihladaní na (o. i.) faktor prechodu uplatňovaného práva do polohy tzv. naturálnej obligácie (čiže práva reálne vymožitelného do polohy práva, ktorému práve takýto atribút chýba). Úspechu postupu podľa § 5b NZoS ide pritom pomerne ľahko zabrániť včasným uplatnením práva, pretože v takom prípade tak súd, ako aj práva aspoň elementárne znalý žalovaný možnosť účinného uplatnenia úpravy o premlčaní mať nemôže (a najmä žalovanému tak neostane iné, než sa brániť vecne, teda námietkami proti samotnej podstate uplatneného práva).

Vedený všetkými týmito úvahami preto odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol správne, ak žalobu v tejto veci napadnutým rozsudkom zamietol. Nakoľko to isté sa týkalo i rozhodnutia o trovách konania žalovanej, podľa § 219 ods. 2 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Odvolací súd však v časti trov konania vedľajšieho účastníka dospel k záveru, že tu je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov prvostupňového konania nepriznať.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Práve odcitované ustanovenie obsahuje vyjadrenie zásady vlastnej všetkým rozhodovacím procesom o trovách konania, ktorou je, že súd prizná len náhradu trov potrebných (rozumej nevyhnutných) na účelné bránenie práva, čiže len takých trov, ktoré možno objektívne považovať za vynaložené účelne.

Medzi trovy konania s nárokovateľnou náhradou potom zásadne patria i trovy reprezentované odmenou a súvisiacimi náhradami advokátov v súvislosti s poskytovaním nimi právnych služieb ich klientom

(účastníkom súdnych konaní), keď tu nepochybne treba súhlasiť s argumentom vedľajšieho účastníka o neodhateľnom práve na súdnu a inú právnu ochranu a bez preháňania ako absolútna drzosť musela pôsobiť úporná snaha žalobkyne obhajovať neexistenciu práva spotrebiteľských združení na náhradu trov vznikajúcich im v súvislosti s právnym zastúpením advokátmi (resp. tzv. advokátskymi obchodnými spoločnosťami) v tzv. spotrebiteľských veciach so súbežným uplatňovaním požiadavky na náhradu za vlastné právne zastúpenie (v ktorom prípade inak odvolaciemu súdu uniká rozdiel medzi namietanou paušálnou obranou zo strany vedľajších účastníkov a rovnako paušálnym uplatňovaním práv žalobkyňou).

Otázka využitia práva na právnu pomoc advokáta a otázka účelnosti v takejto súvislosti vynakladaných trov sú však otázkami, ktoré majú súvis len čiastočný a práve preto ich neslobodno zmiešavať (bez ďalšieho). V každom prípade namietanej účelnosti takýchto trov tak treba robenie záverov (o tom, či je namieste aj priznanie náhrady trov konania) podriaďiť tomu, či by inak advokátom zastupovaný účastník bol v konkrétnej situácii schopný uplatňovania ním práv (resp. obrany voči uplatňovaniu práv niekým iným) aj bez pomoci advokáta, samozrejme za podmienky schopnosti hájenia práv spôsobom zásadne rovnocenným s konaním advokáta.

Pri nazeraní na problém urobený predmetom odvolacieho konania v prejednávanej veci aj z práve priblíženého uhla pohľadu potom šlo len dosť ťažko nevyšmúť si, že tzv. advokátska obchodná spoločnosť, zastupujúca vedľajšieho účastníka tu (obdobne ako vo viacerých tunajšiemu súdu známych a ním skôr prejednaných vecí za účasti rovnakého vedľajšieho účastníka i zástupcu) požadovala (nad rámec paušálnych náhrad a DPH) odmenu za 2 úkony právnej služby, z ktorých tým prvým bolo prevzatie a príprava zastúpenia a druhým písomné vyjadrenie k žalobe (obsahujúce i vznesenie námietky premlčania).

Ak potom odvolací súd má zo svojej skoršej rozhodovacej činnosti vedomosť o postupe vedľajšieho účastníka (presnejšie advokátskej spoločnosti takéhoto účastníka zastupujúceho) spôsobom celkom totožným s tým z prejednávanej veci aj v iných veciach (z ktorých už prinajmenšom v konaniach vedených Krajským súdom v Trnave pod sp. zn. 10Co/2/2013 a 10Co/5/2013 došlo k zrušeniu rozhodnutí súdu prvého stupňa nepriznávajúcich rovnakému účastníkovi náhradu trov konania - v takýchto prípadoch však de facto len pre nepreskúmateľnosť paušálneho odmietnutia práva vedľajšieho účastníka na náhradu bez bližšieho zdôvodnenia, prečo by to malo byť takto a naopak v konaniach vedených tunajším súdom pod sp. zn. 10Co/76/2013, 10Co/81/2013 a 10Co/172/2013) bola vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov právneho zastúpenia priznaná), nebol tu prakticky žiaden priestor pre iný záver než ten, že po získaní vedomosti účastníkom, ako účinne a to paušálne v konaní uplatňovať práva, alebo sa brániť a získať tiež náhrady trov konania, zodpovedajúcej odmene, ktorú musel takýto účastník zaplatiť tzv. advokátskej spoločnosti, aby pre neho paušálny vzor vytvorila, nemôže už byť ďalej účelným vynakladanie prostriedkov na odmeňovanie za to, aby aj v ďalších druhovo totožných veciach zástupca vypracovával obsahovo identické podania (bez toho, aby tu bol zrejmy aj vklad venovaný argumentácii príznačnej práve pre konkrétnu vec, v ktorej sa zastupuje).

Pri riadení sa touto úvahou, ako i pri nerozhodnosti toho, v ktorom z konaní advokát použil neskôr paušálne uplatňovaný vzor po prvý raz (hoci pri záujme na absolútnej presnosti by sa zastupovanému účastníkovi malo dostať náhrady trov právneho zastúpenia iba v takomto konaní) tak trovy vedľajšieho účastníka nešlo považovať za účelné.

Tento názor inak tunajší súd vyslovil už vo svojom uznesení z 27. júna 2013 č. k. 10Co/197/2012-91 (vo veci Okresného súdu Trnava jeho sp. zn. 18C/38/2012), nech aj vo veci týkajúcej sa iného vedľajšieho účastníka (avšak tej istej žalobkyne) a ani v tejto veci nevidel dôvod, aby od neho ustupoval.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov podľa § 220 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa v časti trov vedľajšieho účastníka zmenil spôsobom pojatým do tretej vety výroku tohto svojho uznesenia.

V odvolacom konaní plný úspech zaznamenala žalovaná, keď žalobkyňa s požiadavkou z odvolania neuspela vo veci samej, bola to preto ona, komu vzniklo i právo na náhradu trov odvolacieho konania (podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.) a keďže si žalovaná i náhradu trov konania návrhom uplatnila, odvolací súd jej ju priznal a to v sume 262,37 eur za jeden úkon právnej

služby, vyjadrenie k odvolaniu v sume 253,98 eur a paušál 8,39 eur, ktoré je žalobkyňa povinná zaplatiť advokátovi žalovanej do troch dní.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.